

# **BEZPIECZEŃSTWO DOSTAW ENERGII ELEKTRYCZNEJ W WARUNKACH REALIZACJI UNIJNEGO PAKIETU ZIMOWEGO**

**Mirośław Duda**  
**Agencja Rynku Energii S.A.**

**Konferencja Rynek Energii Elektrycznej 2018**

Kazimierz Dolny, 24 kwietnia 2018 roku

## *Treść prezentacji*

- **ISTOTNE DLA BEZPIECZEŃSTWA DOSTAW PROPOZYCJE UREGULOWAŃ W PAKIECIE ZIMOWYM**
- **OPTYMALNA DLA BEZPIECZEŃSTWA DOSTAW STRUKTURA KRAJOWYCH ŹRÓDEŁ WYTWARZANIA ENERGII ELEKTRYCZNEJ**
- **PROBLEMY ELEKTROWNI JĄDROWYCH**
- **POLSKA USTAWA O RYNKU MOCY A BEZPIECZEŃSTWO DOSTAW**
- **PROBLEMY DOSTAW ENERGII ODNAWIALNEJ**
- **PODSUMOWAMIE I WNIOSKI**

# **ISTOTNE DLA BEZPIECZEŃSTWA DOSTAW PROPOZYCJE UREGULOWAŃ W PAKIECIE ZIMOWYM**

- Zintegrowane Plany Krajowe w zakresie energii i klimatu na lata 2021-2030 z perspektywą do 2040 r. z prawem Komisji Europejskiej do zatwierdzania zmian i narzucania własnych parametrów rozwoju;**
- Rozszerzenie rynku energii elektrycznej geograficznie i funkcjonalnie, pod hasłem optymalizacji kosztów rozwoju elektroenergetyki na poziomie UE;**
- Zmiany w dyrektywie o OZE umożliwiające włączenie tych źródeł do rynku unijnego i stopniową likwidację przywilejów dla OZE w systemie.**

## **NIEROZWIĄZANE PROBLEMY ROZWOJU RYNKU W SKALI EUROPEJSKIEJ (1)**

- **brak skutecznego rozdzielenia działalności sieciowej od działalności w zakresie dostaw (sprzedaży) energii,**
- **brak harmonizacji kompetencji narodowych organów regulacji energetyki,**
- **niedostateczna przejrzystość regulacji,**
- **brak zintegrowanego działania OSP,**
- **zbyt duża koncentracja siły rynkowej dostawców.**

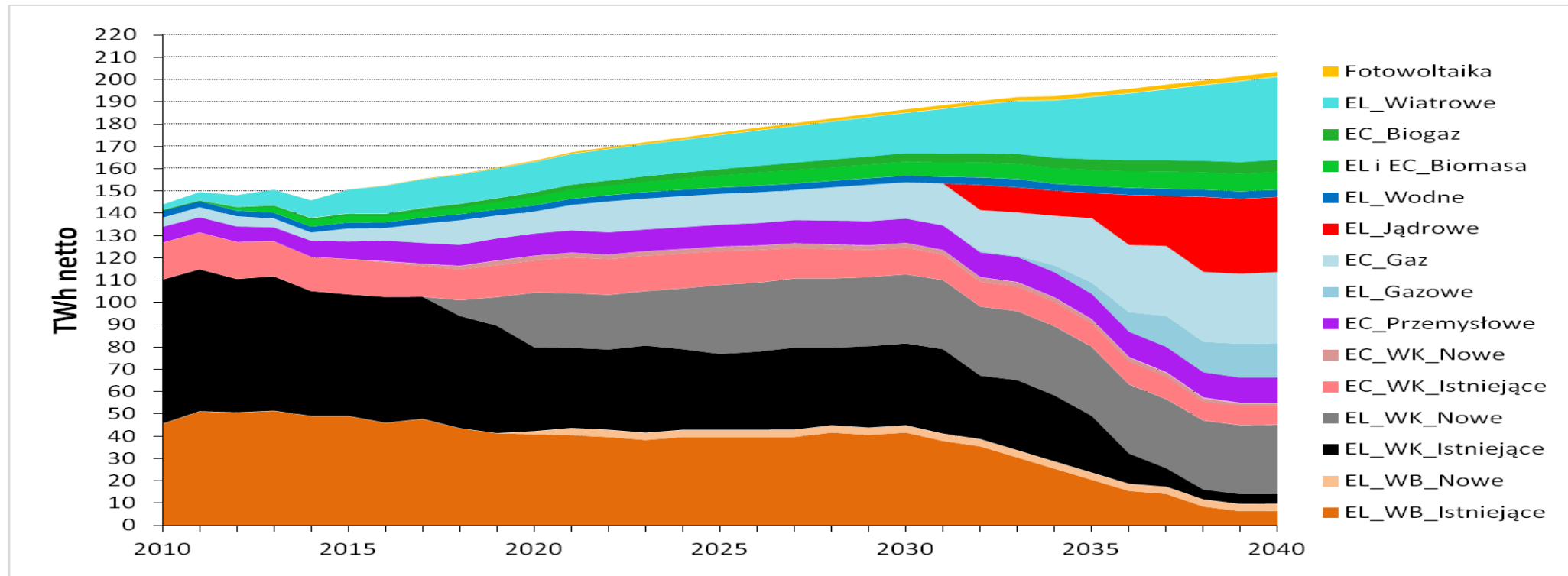
- **niewystarczające przepustowości połączeń międzysystemowych,;**
- **ustalany politycznie i subsydiowany rozwój niesterowalnych źródeł odnawialnych, bez stosownego wspomagania rozwoju źródeł systemowych i rezerwowych lub magazynów energii;**
- **forsowanie rynkowego podejścia w realizacji wymagań klimatycznych i ekologicznych, bez spełnionych warunków skutecznej konkurencji, co powoduje wysokie koszty funkcjonowania i niepotrzebne ryzyko dla uczestników rynku;**

## NIEKTÓRE WYZWANIA DLA BEZPIECZEŃSTWA DOSTAW WYNIKAJĄCE Z PAKIETU

- **Likwidacja preferencji dla źródeł wykorzystujących rodzime paliwa;**
- **Wprowadzenie limitów emisyjnych dla beneficjentów płatności za oferowaną moc;**
- **Wprowadzenie obowiązku prawnego uwzględniania w rynku mocy firm spoza granic danego kraju.**

- **Podstawą polityki energetycznej w zakresie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej jest optymalna struktura źródeł, zapewniająca długofalowo odpowiednią rezerwę mocy źródeł krajowych;**
- **Optymalna struktura powinna jednocześnie spełniać kryteria najmniejszych zdyskontowanych kosztów energii wytwarzanej w systemie przy spełnieniu racjonalnych wymagań ekologicznych;**
- **Racjonalność wymagań ekologicznych to zgodność z zasadą zrównoważonego rozwoju rozumianą jako równoważenie interesów obecnych i przyszłych pokoleń.**

# OPTYMALNA MISTRUKTURA KRAJOWYCH ŹRÓDEŁ DO 2040 R.



## Główne cechy:

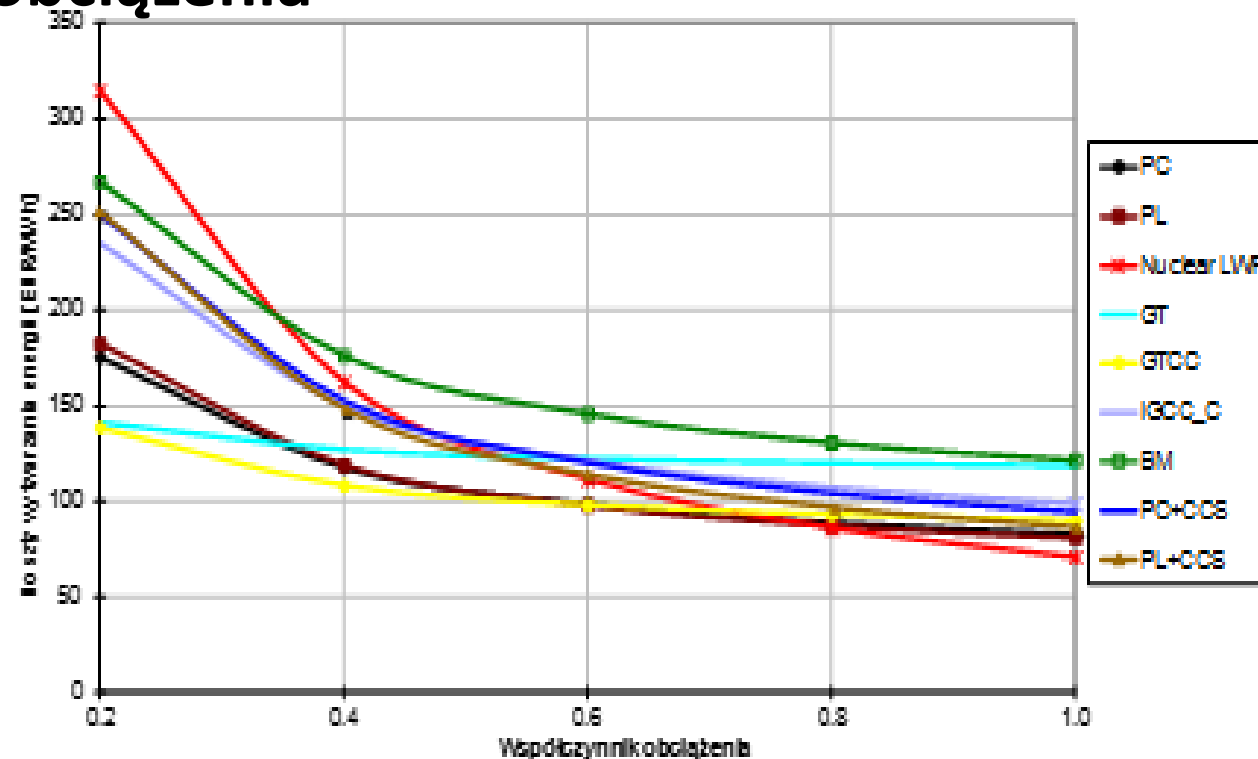
- Malejący udział źródeł węglowych
- Wzrastający udział OZE i źródeł gazowych
- Energetyka jądrowa po 2030 r.



- Same mechanizmy rynkowe, bawet ws kali europejskiej, uwzględniające tylko czyste koszty wytwarzania nie wystarczą, aby zrealizować optymalną strukturę;
- Potrzebne są mechanizmy wsparcia dla technologii preferowanych z punktu widzenia bezpieczeństwa dostaw;
- Z powyższych względów proponowane w Pakiecie urynkwienie OZE bez mechanizmów wsparcia jest mało realne;

# KONKURENCYJNOŚĆ ELEKTROWNI JĄDROWYCH NA RYNKU

- Elektrownie jądrowe będą konkurencyjne na rynku bez wsparcia zewnętrznego, jeśli zapewni się im uzyskiwanie wysokich wskaźników obciążenia



# **NIEKTÓRE PROPOZYCJE UREGULOWAŃ W PAKIECIE A BEZPIECZEŃSTWO DOSTAW (1)**

- **Pakiet przewiduje długo oczekiwane wprowadzenie płatności za moc. Do mechanizmu mocowego proponuje się jednak stosowanie limitów emisyjnych dla beneficjentów płatności za oferowaną moc. Jeśli ta regulacja wejdzie w życie, to elektrownie węglowe nie będą mogły uczestniczyć w rynku mocy. Rozwiązanie to, stwarza realne zagrożenie dla bezpieczeństwa dostaw energii w Polsce.**
- **Ograniczenie ważności zezwolenia Komisji na funkcjonowanie systemu płatności za moc, co oznacza, że Komisja liczy na taki rozwój rynku tylko energii w skali unijnej, że płatności za moc okażą się niepotrzebne. Jest to zbyt optymistyczne oczekiwanie wobec negatywnych doświadczeń funkcjonowania i skuteczności dotychczasowych mechanizmów rynku.**

## **NIEKTÓRE PROPOZYCJE UREGULOWAŃ W PAKIECIE A BEZPIECZEŃSTWO DOSTAW (2)**

- **W pakiecie proponuje się przeniesienie działań identyfikujących i likwidujących zagrożenia bezpieczeństwa dostaw z państw członkowskich na poziom agend Komisji Europejskiej – ENTSO-E i ACER, co oznacza rozszerzenie bezpośredniej regulacji działalności przedsiębiorstw energetycznych przez organy unijne.**
- **W pakiecie proponuje się zniesienie limitów cenowych dla energii na rynkach, co jest działaniem oczekiwanym, ale w niektórych przypadkach może prowadzić do destabilizacji rynku i zagrożenia bezpieczeństwa dostaw, jeśli dopuści się do niekontrolowanych dużych wahań ceny energii na rynku.**

- **Zobowiązanie prawne do wygaszenia pomocy publicznej dla OZE w określonym czasie.**
- **Europeizacja wsparcia dla OZE z wykorzystaniem mechanizmów rynkowych i zachowaniem zasad udzielania pomocy publicznej, co może wywołać problemy rozliczeń kosztów energii i wypełniania zobowiązań poszczególnych państw w zakresie udziału produkcji z OZE.**
- **Zaostrzenie kryteriów uznawania biomasy za energię odnawialną, co wydaje się słuszne z punktu widzenia ochrony rynku żywności, ale pogorszy warunki rozwoju OZE.**

- 1. Pakiet Zimowy w założeniu ma poprawić sytuację w zakresie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Proponowane w nim uregulowania mogą jednak wywołać wiele problemów dla Polski ze względu na specyficzną strukturę paliwową krajowych źródeł.**
- 2. Istotnym elementem polityki energetycznej Polski i wymaganego przez Pakiet Planu Krajowego powinna być optymalna struktura źródeł krajowych. Uzyskanie akceptacji tej struktury przez Komisję Europejską i zapewnienie jej realizacji powinno być najważniejszym zadaniem państwa.**
- 3. W Pakiecie do uczestników mechanizmu mocowego proponuje się stosowanie limitów emisyjnych eliminujących z rynku mocy źródła węglowe. Jest to zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii w Polsce i kwestia ta wymaga na forum unijnym odpowiedniej modyfikacji tych kryteriów lub derogacji ich zastosowania.**

- 1. W Pakiecie proponuje się rozszerzenie bezpośredniej regulacji działalności przedsiębiorstw energetycznych przez organy unijne podporządkowane Komisji Europejskiej – ENTSO-E i ACER, co może obniżyć odpowiedzialność krajowego operatora za bezpieczeństwo dostaw dla odbiorców krajowych.**
- 2. W optymalnej strukturze krajowych źródeł do 2040 r. pojawia się energetyka jądrowa. Istotnym czynnikiem dla opłacalności źródeł jądrowych i potem ich eksploatacji jest zapewnienie maksymalnie możliwego wykorzystania tych źródeł w systemie. Potrzebne będą modyfikacje mechanizmów rynkowych.**
- 3. Obok zapewnienia stosownego rozwoju źródeł systemowych istotne jest zadbanie o rozwój OZE. W Pakiecie podkreśla się, że OZE mogą być dotowane z zastrzeżeniem stosowania się do unijnych zasad pomocy publicznej. Niektóre zasady, dotyczące pomocy publicznej dla źródeł odnawialnych, wzbudzają jednak wątpliwości jak np. zobowiązanie prawne do wygaszenia pomocy publicznej w określonym czasie.**